

Általános indokolás

A rendeletalkotás kiemelt célja Újpest épített örökségvédelmi értékeinek megőrzése és fenntartása egy korszerű, átlátható és ösztönző támogatási rendszer alkalmazásával. Az építészeti értékek – különösen a helyi védettség alatt álló épületek – megóvása nem csupán kulturális és történeti érdek, hanem a városkép, az identitás és az élhető települési környezet biztosításának alapvető eleme is.

A helyi egyedi és területi védelem alatt álló építmények számos esetben magántulajdonban vannak, így fenntartásuk és állapotuk közvetlenül a tulajdonosok pénzügyi lehetőségeitől függ. Éppen ezért szükséges az önkormányzati szerepvállalás egy olyan támogatási mechanizmus kialakításával, amely közpénzek felhasználásával elősegíti a közösségi szempontból értékes épületek megőrzését.

A rendelet biztosítja a védettséghez kapcsolódó jogi kereteket, valamint megteremti a támogatások igénylésének és elbírálásának átlátható eljárásrendjét. A pályázati lehetőségek nemcsak anyagi segítséget nyújtanak a tulajdonosok számára, hanem ösztönző erőt is képviselnek a kulturális értékek megőrzése iránti felelősség vállalására.

A szabályozás lehetővé teszi a városképi szempontból kiemelkedő helyi egyedi és területi védett értékek célzott támogatását, és elősegíti, hogy a kerület identitása hosszú távon is fennmaradjon. A rendelet alkotása során figyelembe vettük a hatályos országos jogszabályokat, a helyi adottságokat és az örökségvédelem elveit.

Jelenleg a Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének a településképi védelméről szóló 22/2021. (VI. 24.) rendelete (a továbbiakban: TKR.) II. fejezete tartalmazza a helyi védett értékekkel kapcsolatos hatályos szabályozást. A rendeletalkotás azért is szükséges, mivel a magyar építészetéről szóló 2023. évi C. törvény 229. § (6) bekezdése alapján az TKR előírásait a helyi építési szabályzatba kell beépíteni 2027. június 30-ig, azonban a helyi emlékek egyedi és területi védelmére vonatkozó előírásokat, követelményeket az Önkormányzat külön helyi védelmi rendeletben is szabályozhatja.

A TKR tartalmazza jelenleg a helyi védett értékekkel kapcsolatos hatályos szabályokat és eljárásrendet is. A helyi védettség továbbra is önkormányzati hatáskör marad, de mivel az eddigi TKR-en keresztüli szabályozás már nem lesz lehetséges, ezért szükség van egy önálló, tematikus, csak a helyi védett értékekre fókuszáló rendeletre. Ezzel az Önkormányzat továbbra is biztosítani tudja a helyi védelem fenntartását, jogi keretét és a felújításokhoz szükséges támogatás lehetőségét is.